

קינר עיר ביבלי אטעך

1043

אַל לְאַל
Racionalista
לְאַל ISRAELITA

אָרִיגּוֹסֶט

19
29

פָּאַטְשָׁעֶר אַרְזָן

אי-פּרָגְעָזַעַצְט פּוֹן פּ. הַיִלְפּעָרֵין.

No 5

DONACION
SIN VALOR COMERCIAL

פאטער אוון זוּן.

דער מעכטינגער גראף בעכטראן קעסלאלר אוין געווען
א גרויסער אכזר אוון א פארשייטער מאן. זיינע משרותים אוון
די איזנוואינער פון זיין לאנד, זיינע אונטערטאנגען, הא-
בען אים גערופען "דער רשע". א רייזענדער, או ער פלענט
בי-נאכט געהן פארבי די טורעם פון דעם גראפם שלאָס,
פלענט ער אפטמאל הערען עפעם ווי שטיילע קראכצען פון
די טיעע היילען, וואָס אונטער די מוייערן, אוון ער פלענט
א דערשראָקענען שעפטעשען אַתְּפֶלְהָ אַוְיכָר אַוְיכָר פון
דעם דיאינגען אַרט...

אייף א פוילען זומפ וואקסט אַבער אַמאָל אוֹים אוֹיך
אַריינע ליליע. אוון צוֹוי אוֹיך דָּא געשהָן: דער שלעכּ-
טער גראף קעסלאלר האָט געהָט אַצּוּולפִּידְרִיגְּעָן זון הער-
בערט, וואָס אוֹין געווען אַן ערלאָכְבָּר אַן אַגּוּטָר יִנְגָּל. ער
האָט זיך מיט אלְעָ בּוֹחָות גַּעֲטָרָעָט דערלייכְטָרָעָן די
יסוריום פון דעם גראפם אַומְגְּלִיקְלָאַכְּבָּעָן קְרָבָּנוֹת. אַפְּטָמָאָל
פלעגען צו אַים דערגעהָן פון די היילען, וואָס אַונְטָרָעָן
שלאָס, די קראָכְזָעָן פון די, וואָס זיינְעָן דָּאָרט געווען פָּאָרָ-
שְׁפָאָרט. צִיטָעָרָנְדָּיגְּ פון שְׁרָעָק האָט ער זיך צוּגָּעָהָרָט צו
די קלְאָנְגָּעָן פון דער נאכְט אוֹן מיט אַפְּאָרָהָאַלְטָעָנָעָם אַטָּעָם
געטראָכָט וועגעָן דעם, וואָס האָט אַזְוִינְסָמָעָן גַּעֲקָאָנט פָּאָסְרָעָן
אין די סּוֹדוֹתָהָ פּוֹלָעָן קְעָלָעָן.

איינְמָאָל בי-נאכְט האָט זיך אַים אוֹיסְגָּעָר וּפְטָמָע, או די

טְרוּיָעַרְינָעַ קְרֻעְכְּצָעַן זִיןָעַן שְׁרֻעְקָלָאֶכְעָרַ. אַיִדְעַר אַלְעַ מָאַלַּ.
אוֹן עַר הָאַט בַּאֲשָׁלָאַסְעַן צַו דָּעַרְוִיסְעַן זֵה, וּוֹאַס אַזְוִינָס
קוֹמֶט דָּאַרְטָעַן פָּאָר. אַיְזַע עַר שְׁטָלְעֶרְהִיט אַוְיפְּגָנְעַשְׁמָתָאַנָּעַן,
הָאַט גַּעַנוֹמָעַן אַגְּנוֹטָעַן שְׁטָאַלְעָנָעַם קִינְזָאַל, אַלְגָּנוֹעַ
שְׁטָאַרְקָע שְׁטָרִיק, אַווּקְסָעַן לִיכְבַּט אוֹן אַיְזַע אַזְוּקַ מִיטַּדְעַר
בְּעה אַרְאַפְּצָוְלָאַזְוּן זֵיךְ אַיְן הַיְלָאַן נִיט אַנְדָּעַרְשַׁ דָּעַרְוּוּיַּ

סְעַן זֵיךְ, פָּוּן וּוֹאַגְּנוֹן הַרְעַטָּן זֵיךְ דִּי גַּעַשְׁרִיּוּן.
עַר הָאַט גַּעַוְאַסְטַן, אַו אַיְן אַיְנָעַם פָּוּן דִּי טְוּרָעָמָס
אַיְזַע פָּאַרְאָן אַטְמִיר, וּוֹאַס פָּוּן אַיְרַעַנְתָּא אַרְאָפַ אַטְרָעַפְּ צַו
דִּי הַיְלָעַן. מִיטַּא שְׁוּעָרָעַן בְּרַעַךְ-אַיְזָעַן הָאַט זֵיךְ אַיְם אַיְנָיַ-
גַּעַנְעָבָעַן אַוְיפְּצָוְהִיבָּעַן דִּי טִיר. אַיְן פָּנִים הָאַט אַיְם אַבְּלָאַזְוּן
גַּעַטְאָן אַשְׁטְרָיוּם קָאַלְטָעַן אַוְן וּוְילְגָּאַטְשָׁנָעַן לוֹפְטַן. אַונְטָעַר
זִיןָעַ פִּים הָאַבָּעַן זֵיךְ אַרְאַפְּגָנְעַלְאַזְוּן אַוְן זִיןָעַן פָּאַרְשָׁוֹאַגְּנוֹן-
דָּעַן אַיְן דָּעַר פִּינְסְטָעַרְנִישַׁ דִּי שְׁטָאַפְּלָעַן פָּוּן אַשְׁוּנִידָלַ-
טָרָעַפְּ. הָאַט עַר בִּים אַרְיִינְגָּאנָגַן צְוָנְעַבְּוָנְדָעַן אַיְן עַק פָּוּן
דָּעַר שְׁטָרִיק, דָעַם צְוָיְיטָעַן עַק הָאַט עַר מִיטַּא זֵיךְ גַּעַנוֹמָעַן,
בְּרִי אַנְצָוְהַאַלְטָעַן זֵיךְ פָּאַרְעַן שְׁטָרִיק אַוְיפְּ דִּי עַרְטָעַר, וּוֹאַז
דִּי טָרָעַפְּ וּוְעַלְעַן זֵיךְ פָּאַרְקִידְעוֹוּן אַוְיפְּ אַזְוּתַן; הָאַט אַגְּנוֹעַ-
צְוָנְדָעַן דִּי וּוְעַסְעָנָעַ לִיכְבַּט אַוְן אַגְּנוֹהִיבָּעַן אַרְאַפְּלָאַזְוּן זֵיךְ.
וּוֹאַס וּוְיִטְעַר עַר אַיְזַע גַּעַנְגָּאנָעַן, אַלְעַ שְׁטָאַרְקָעַר אַוְן
דִּי טְלָאֶכְעָר הָאַבָּעַן זֵיךְ אַיְזַע דָּעַר פִּינְסְטָעַר גַּעַהְעָרָט דִּי טְרוּיַּ-
עַרְגָּעַ קְרֻעְכְּצָעַן. סְאַיְזַע קְלָאָר, אַיְן דִּי קָאַזְעַמְאַטָּעַן בַּיְיַ דָעַם
בְּשַׁעַר הָאַבָּעַן מַעֲנָשָׁעַן גַּעַלְיָטָעַן עַנוֹיִים, אַוְן אַפְּשָׁר גַּעַיְ-
רָאַגְּנָלָט זֵיךְ מִיטַּעַן טּוּמַטַּן.

הַעֲרָבָעָרָט אַיְזַע אַזְוּקַ אַיְן יַעֲנָעַר זִוְּתַ, פָּוּן וּוֹאַגְּנוֹן עַם
הָאַבָּעַן זֵיךְ גַּעַהְעָרָט דִּי גַּעַשְׁרִיּוּן, אַוְן אַיְזַע נִיבָּעַן אַיְזַע עַר
גַּעַקְוּמָעַן צַו דִּי שְׁמָאַלְעַ טִירָעַן פָּוּן דִּי קָאַזְעַמְאַטָּעַן. מִיטַּא
צִיטְעַדְגָּיָעַן קוֹל הָאַט עַר אַגְּנוֹהִיבָּעַן רֹופָעַן דִּי, וּוֹאַס זִוְּיַ-
גַּעַן דָּאַרְטָעַן גַּעַוְעַן פָּאַרְשָׁפָאַרְטַן. דִּי קְרֻעְכָּעַן הָאַבָּעַן תְּפָרַ-
אַוְיפְּגָנְעַהְעָרָט. עַר הָאַט נָאַךְ אַמְּאַל אַרְוֹפַ גַּעַטְאָן. דָעַמְאַלְטַן
הָאַט זֵיךְ פָּוּן דָעַם קָעַלְעַר דָעַרְהָעָרָט אַיְוֹנָעַ שְׁוֹאַבָּעַ שְׁטָיִם :

— ווערד האט עם אויף אונז רחמנות?
— איך, איייד גוטער פרײַנְד,—האט דער ינגל
געענטפערט,—זאנגט, אומגָנְליַּקְלָאַכְבָּעַ, ווער זײַט אַיר?
— געפָּאנְגָּעָנְעַ פָּוֹן דָּעַם נְרָאָפְּ קְעָסְלָאָר, האט נְעַ
עַנְטְּפָּעָרָט אָן אַנְדָּעָר שְׁטִים, אַ בִּיסְלָאָן עַלְטָעָרָע אָוֹן אַ צּוֹ
ברָאַכְבָּעָנָע.

— איך וועל אייך רָאַטְעוֹן,—האט הערבערט גַּע.
שריען צו די גַּעֲפָּאנְגָּעָנְעַ.—אייך שׂוּעָר אייך, או איך וועל
אייך רָאַטְעוֹן.
— איין גָּאָט קָאָן אָוּנוֹ אַרְוִיסְפִּיהָרָעָן אויף דָּעַר לִיבָּ
טִיגְעָר וּלְטָמָר,—האט אַיְנָעָר פָּוֹן די גַּעֲפָּאנְגָּעָנְעַ אַ זְּפִינְ
גַּעֲטָאָן.

— גָּאָט וּוּעַט מֵיר הַעַלְפָּעָן,—האט דָּעַר יַנְגָּל גַּע=
עַנְטְּפָּעָרָט.—אייך נִיב אייך מִין עַרְעַנוּמָאָרָט, או מַאְרְגָּעָן אַין
דָּעַרְעַלְבָּעָר צִימָט וּוּלְ אַיך דָּא וּוּיטָעָר זַיִן.
דָּעַר יַנְגָּל אַיְזָאָק, אָוֹן וּוּעַן עָר אַיְזָאָקְיָק גַּעֲקוּ
מַעַן אַיְזָן זַיִן צִימָעָר, האט עָר אַלְאָנְגָּעָן צִימָט נִיט גַּעֲקָאָנְט
איַנְשָׁלָאַפְּעָן.

אוֹן וּוּי עַם אַיְזָאָק לִיכְטִינְג גַּעֲוָאָרָעָן, האט עָר
זַיִד תִּיפְּפֶש גַּעֲנוּמָעָן צְוָנוּפְּקָלְיָבָעָן אַלְאַ, וּוּאָס אַיְזָאָק נִוְיָאָט
גַּעֲוָעָן, בְּקִי אַוִּיסְצּוּפְּרָעָן זַיִן פְּלָאָן. אָוֹן בַּיִּ-נָאָכָת. וּוּעַן אַלְעַ
זַיְנָעָן שַׂוִּין גַּעֲשָׁלָאַפְּעָן, האט עָר זַיִד וּדְעָר אַרְאָפְּגָנְעָלָאָוָעָן
אַיְן הַיִּלְלָה. עָר אַיְזָאָק נִיקְוָמָעָן צּוֹ דָּעַר טִיר פָּוֹן דָּעַם קָאָזָע.

מַאְטָא אָוֹן עָר האט פְּרָעָה לְאָק אַוִּיסְנָעָשָׁרָעָן:

— זַאֲלָעָן גַּעֲטְרִיסְט זַיִן די, וּוּאָס לִיְדָעָן דָּא עִינְיוּנִים:
אייך האט מִקְיָּים גַּעֲוָעָן מִין בְּבָטָחָה. אייך בֵּין גַּעֲקָוּמָעָן מִאָ
כָּעָן אַסְפָּע צּוֹ אַיְירָעָ לִיְדָעָן.

— זַאֲל אַיְיך גָּאָט הַעַלְפָּעָן!—הַאָבָעָן זַיִד אַפְּגָנְעָרוֹפָעָן
עַטְלָאַכְבָּע שְׁטִימָעָן.

דָּעַר יַנְגָּל האט זַיִד גַּעֲנוּמָעָן צּוֹ דָּעַר אַרְבָּיִט,
דָּעַר רַחְמָנוֹת אויף די פַּאֲרַשְׁפָּאַרְטָע אָוֹן די שְׁטָאָרָקָע האָ

פָעַנְגֶג, אֹזֶסֶוּט וִיךְ אִים צַוְנְגַעֲבָעָן צֹ בְּאַפְרֵיְעָן זַיִן,
הָאָט אִים צַוְנְגַעֲבָעָן פּוֹת. מִיטֶן אָן צַיוּעַדְגָעָם וְהַמְעָרָה הָאָט
עַר צַעְבָּרָאַכְעָן דִי שְׁלָעַסְעָר אָוֹן צַולְעַצְטָן גַעַפְעַנְטָן אַלְעָטְיָה
רָעָן, הַינְטָעָר וּוְעַלְכָעָע עַס הָאָבָעָן וִיךְ גַעַהַעַרְטָן דִי שְׁטִימָן.
פִיר מַעַנְשָׁעָן זַיְנָעָן אַרְוִיסָפָן דַעַר תְּפִיסָה. זַיִן זַיְנָעָן שִׁיעָר

פִיר מַעַנְשָׁעָן זַיְנָעָן אַרְוִיסָפָן דַעַר תְּפִיסָה.

נִיטֶן שְׁוֹגָעָן גַעַוְאָרָעָן פָן פְּרִידָה. זַיִן זַיְנָעָן אַבְעָרָן גַעַוְעָן
אוֹזְיָה בְּלָאָם, שְׁוֹאָךְ אָוֹן מַאנְגָר... צַוְיָה פָן זַיִן זַיְנָעָן נָאָר
גַעַוְעָן יוֹנְגָעָן לִיאַטָה, דִי אִיבְעַרְגִּינָעָן צַוְיָה—זַקְנָנִים. דִי אַומְנָלִיקָה
לְאָכָעָה אָבָעָן וִיךְ גַעַשְׁטָעַלְטָן אוֹיפָה דִי קְנִי פָאָר וּיְעָר אָוִיסָה
לְיִזְעָר. עַר הָאָט זַיִן אוֹיפְנְגַעְהַוְיְבָעָן פָן דַעַר עַרְדָה.

— דאנקט מיר ניט,—האט ער געזנט,—אויף איזן ליגט דער חוב צו באושטיגען דאס שלעכטס, וואס זיין פאטער האט געטאן. נעהט נאך מיר, וויארום די צייט איז טיער.

פאמעלען זייןין זי אריוף אויף די טרעד, דורכגען גאנגען דעם שלאמ, ארייבער דעם הויף און געקומען צו אקלין טירל, וואס איז געווען אין דער איסענונויניגסטער וואנט. הערבערט האט עם אפנעפענט:

— געהט.—האט ער געזנט,—און ואל איך דער אויבערשטער באשיצען.

אלע פיר האבען זיך מיט אים צעקושט און זייןין דערנאך נעלם געווארען אין דער פינסטערניש פון דער נאכט.

הערבערט האט זיך צוריינגערט אין זיין קלין צי-מעל. ער האט געטראכט, זוי שטארק זיין פאטער ווועט זיין אין בעט, וווען ער ווועט זיך דערויסען. אז די פאר-שפארטער זייןין אנטלאפען פון קאוזעמאט. ער האט געטראכט ווועגן דער שרעקלאכער שטראף, וואס דערווארט אים. ער האט אפער איז געטראכט ווועגן דעם נליך פון די בא-פרײטער און האט קיין חרטה ניט געהאט.

דרוי טאג זייןין ארייבער. אויפֿ פערטען פרימארגען איז דעם גראפֿס אלטער ואָפֿענטראגען, וועלכער פֿלענט זיך אין מאַל אין וואָך אָרְאָפֿלְאָזּוּן אין הייל מיט קאָרְגּוּן-שפֿיוּן פֿאָר די פֿאָרְשְׁאָרְטָע, גֿעְקוּמָעָן וְעוֹהָר אֶפְּאָרוּצְׂוִיְּלָל-בָּעָר.

ער איז צונעלאָפּעָן צום נראָפּ און געפֿאָלָעָן פֿאָר אִים אוֹיפֿ די קְנֵי:

— מײַן האָר,—האט ער געשטאמְלָט,—מײַן האָר... דער קאּזעמאַט אָונְטָעָר דער ער איז אַליידְגָּעָר... די טירען—אָפּעָן, די גֿעְפְּאָנְגְּעָנָע—אָנְטְּלָאָפּעָן... — אָנְטְּלָאָפּעָן?—האט דער גֿרָאָפּ אָנְגְּעָדוּבָּעָן שְׂוִיאָה

ען.—ויז רעדנט פון היין, דו אַלטער. דו לאקסט עם פון
טירן אָבער פֿאָר אוֹא שפְּאָם ווּעָסְטוּ טִיעָר בְּפֶצְאָלָעַן.

—טִין האָר,—הָאָט דָּעָר ווּאָפְּעָנָטְרָעָגָר נָאָך אַמְּאָל
גְּעוֹאנְטָן,—אַיך שפְּאָם נִיטָּה, די גְּעָפָנָגָעָנָע וַיְיָנָעַן נִיטָּה.

—דוֹ שפְּאָסְטָן נִיטָּה—הָאָט דָּעָר *רְשָׁעָה* אֲנַעֲשָׂרָה
גְּעָטָאָן,—נוֹ אָוֵב אָזְוִי, אִיזָּוּ רָעָכָתָה: דוֹ ווּעָסְטוּ מִיר עַנְטָפָעָרָן
פֿאָר זַיִן, אָ... דָּאָס האָקָטוֹ מִיךְ פָּאָרָאָטָעָנוּ זָאָל מָעָן אִים
שְׁוִין אָוִיפָּהָעָגָעָנָע אָוִיפָּה דָּעָן שְׁטָאָרָקָסְטָעָן צְוִיָּינָג פָּוּן דָּעָם
עַדְשָׁמָעָן אַלְטָעָן דָּעָטָב.

די פָּאָדְגָּעָר האָבָעָן שְׁוִין גְּעוֹאָלָט טְבִּים זַיִן דָּעָם
נְדָאָפָּם גְּעוֹבָאָט. אָנוֹ דָּעָר רְגָע אִיז אָרְיָין הָעַרְבָּעָרט, הָאָט
אָן מְוִיאָ אִין זְיכָר אֲקוֹק גְּעָטָאָן אִיפָּזָן פָּאָטָעָר:
—פָּאָטָעָר,—הָאָט דָּעָר גְּעוֹאָגָט,—דָּעָר ווּאָפְּעָנָטְרָעָגָר: עָר
אִיז נִיט שְׁוִילְדִּינָג, אַיך בֵּין שְׁוִילְדִּינָג אִין אַלְצָן. אַיך האָפָּה אָרוּסָן
נְעַלְאָוָעָן אָנוֹנוֹעָרָע גְּעָפָנָגָעָנָע.

דָּעָר נְרָאָפָּה אִיז בְּלָאָס גְּעוֹאָרָעָן פָּוּן צָאָרָן. זַיִן האָנְטָן
הָאָט אִין קְרָאָמָּפָּצְנִיְּגָעָדְרִיקָט דָּעָם שְׁטִילָ פָּוּן זַיִן שְׁוּוֹעָרָה,
אָבָעָר עָר הָאָט זַיִן אַיְיָנָהָאַלְטָעָן אִין לְאָגָנוֹאָס אָרוּסָגָעָרָעָט:
—זְעוֹהָר וְזָאוּילָ. אִיר ווּעָט פָּאָרָנָעָמָעָן דָּעָם אַרְטָ פָּוּן
יְעַנְעָ וְאַס אִיר הָאָט זַיִן בָּאָפְּרִיטָן. אִין קָאָוּמָעָטָן!

די פָּאָדְגָּעָר האָבָעָן נִיט בָּאַשְׁלָאָסָעָן אַנְצְׁוּרִירָעָן זְיוּעָר
יְזָנָגָעָן האָרָה, וְאַס זַיִן האָבָעָן אִים אַלְעָ לִיב גְּעוֹהָאָט.
—אִין הִילְיָן—הָאָט דָּעָר נְרָאָפָּה ווּידָעָר אָוִיסָגָעָשְׁרִיָּעָן
מִיט אֲשְׁרָעָקָלָאַלְעָן קוֹל.

די פָּאָדְגָּעָר האָבָעָן גְּעָכָטָפָּא דָּעָם יְנָגָל אִין אַוּעָקָ
גְּעָפִירָט.

דָּעָרָוִילָ זַיִנָּעַן די פֿאָר בָּאָפְּרִיטָעָ מְעַנְשָׁעָן גְּעָקָומָעָן
צָוָם הוּוִיפָּה פָּוּן דָּעָם קִינְגָּ לְדוֹווִינָג דָּעָם נִיְינְטָעָן. זַיִן האָבָעָן
דָּעָרָצְהָלָט דָּעָם נְוּטָעָן הָעַרְשָׁעָר, וְזַיִן צָוִי זַיִן זַיִן גְּעוֹזָעָן
פָּאָרָשְׁפָּאָרָט אִין תְּפִישָׁה אִין זָוִי זָוִי זַיִן זַיִן פָּלוֹצְלָוָגָן

באפריזיט געוווארען. לודויג דער ניינטער האט געגעבען א' שבועה, א' ער מז' באשטראפען דעם רַשְׁע און באלוינען דעם הוייכטונגען יונגל. ער האט צויניפנערוופען זייןע מז' מינע ריטער און אי צוואמען מיט זי' אוועקנעהרערען אי' די מדיניות פון דעם גראף קומלאר. נאך עטלאכע טען ריזע זייןע די ריטער צונגעהרערן צום גראפם שלאם.

—זיין מאיעסטעט דער קיניג לודויג, קיניג פון די פראנקען! —האט דער העראלד אויסגערוופען.

דער דערשראקענער נראף קעללאר האט געהיסען אראפל'אוון דעם הענגנדינען בריך און אי' אראוים באנגע-געגען דעם קיניג מיט זייןע לייט. פלאולונג האט ער צוויי-שזען דעם קיניגס באנגלייטערם דערעהן באקאנטער פארשיינען: דאס זייןע געווון די מענשען, וואס זיין זון האט זי' באפריזיט פון דער הייל. ער האט אויף זיך אングעטאן א' פוח און געמאכט זיך, א' ער אי' פלאומרט רוהיג.

—וואו אי' דיין זון? —האט דער קיניג געפרענט.

בעכטראן האט ניט גענטפערט.

—אויב דו האט אים געהרגעט, וועל איןיך דיך בע-

שטראפען מיט דעם שענדיילאקסטען טויט=שמטראף.

—מ'דארף באקווקען די אונטערדרידישע היילען, א' פישר

האט ער דארטען פארשפארט זיין זון? —האט איינער פון די באפריזיט געוזאנט.

—געהט ניכער אהין, —האט דער קיניג געוזאנט, —אין

שוער מיך, א' ער דאוייגער טויגעניבטס וועט טיער בא'

צאלען פאר זיין שלבכטע מעשים.

פינפ מענשען זייןע ניך אוועק, דעם גראפם אלטער

וואפערנער האט זי' געפירות.

אין עטלאכע מינוט אראוים זייןע זי' צוריינעקוימען און

געבראכט מיט זיך העברעטן, וועלכער אי' קיים אויף די

פיס געתטאנען, אבליכער און אן אויסגעטאטערטער.

דער יונגל אי' געפאלאען אויף די קני פארן' קיניג.

— אַיִיר קִינְגֶלָכָע מַאיֻסְטַעַטָו — הָאָט עַר גַּעֲזָאנַט —

אַבָּעֶר אֵיךְ בַּעַט אַיְיךְ — שְׁוִינְט אַים !

— אֵיךְ וּוֹלְ אַלְעַ בָּאַטְרָאַכְטָעַן אַוְיפָּן נְעַרְיכָט — הָאָט
דַּעַר קִינְגֶשְׁטְרָעָנְגַן גַּעֲזָאנַט . — דַּעַר שְׁלַעְכְּטָעַר מַעַנְשׁ, וּאַס
טוֹט לַיְיטָעַן אַן יְסוּרִים, מַוּ בָּאַשְׁטָרָאַפְּט וּוֹעֲרָעַן .

הָעַרְבָּעָרָט הָאָט זִיךְ גַּעֲזָעָנְדָט צֹ דִי מַעַנְשׁעַן, וּאַס
עַר הָאָט זַי אַמְּאָל בָּאָפְרִיט .

— אָונָ אִיר, — הָאָט עַר צֹ זַי שְׁטִיל גַּעֲזָאנַט, — צַי דָעַן
חוּעַט אִיר נִיט מַמְלָא זַיְן מַיְן בְּקַשָּׁה ? צַי דָעַן וּוּעַט אִיר
גִּיט מַוחָל זַיְן מַיְן פָּאַטָּעַר ?
זַיְן אַבָּעַן זַיְךְ אַלְעַ זָלְבָּעַפְּעָרָט אַרְאַפְּגָעַלְאָזָעַן אַוְיפָּן
די קְנִי פָּאָר דָעַם קִינְגָן .

— אַיִיר מַאיֻסְטַעַטָו — הָאָט דַּעַר עַלְטָסְטָעַר פָּוּן זַי גַּעַן
זַעַגְט — דָעַם יִנְגָּלָם בָּאַרְעָמָה אַרְצִינְקִיט דָאָרָפְ אָונָוּ דִּינָעַן פָּאָר
אַבְּיִשְׁפִּיל .

— לְאַמְּרִיר זַיְךְ בַּי אַים לַעֲרָנָעַן, זַיְמַדְאָרָפְ מַוחָל זַיְן
פָּאָר אַבְּלַיְדִינְגָּנוֹן, מִיר בַּעַטְעַן דָאָךְ אַלְעַ טָאָ, אָז נָאָט
זַאָל אָונָוּ פָּאַרְגָּעָבָעַן אָונְזָעָרָעַ שְׁוֹלְדָעַן, אָוֹוי זַיְמִיר פָּאָרְ
גִּיבָּעַן די, וּאַס זַיְנָעַן אַנְטָקָעָנָעַן אָונָוּ שְׁוֹלְדָיָן .
— אַסְיָּוּן, אָז נָאָט אַלְיָוָן וּוֹיל, אֵיךְ זַאָל אַים מַוחָל
זַיְן, — הָאָט דַּעַר קִינְגֶשְׁטְרָעָנְגַן, — אֵיךְ בֵּין אַים מַוחָל, אָונָ
בְּוּעַל זַעַחַן צֹ פָּאַרְגָּעָמָעַן זַיְן פָּאַרְבָּרָעָבָעַן .

הָעַרְבָּעָרָט הָאָט זַיְךְ אַוְמְגָעָקָעָרָט מִיטְעַן פָּנִים צָוָם פָּאָ
טָעַר, אַוְיפָּן דָעַם גְּרָאָפְסָ קָאַלְטָעַן גַּעֲזָיכָט הָאָט זַיְךְ בָּאַוְיּוֹן
עַפְעָם אַוְיִכְבָּד אַוְיִסְדְּרוֹקָן אַיְן זַיְנָעַ אַיְגָעָן הָאַבָּעַן אַשְׁיָן
גַּעַטְאָן טְרָעָעַן . הָעַרְבָּעָרָט אַיְזָנָעַפְּאַלְעַן דָעַם פָּאַטָּעַר אַוְיפָּן
הַאָלָגָן, אָונָ דָאָם עַרְשָׁתָעַ מַאָל אַיְן זַיְן לַעֲבָעַן הָאָט זַיְךְ דַּעַר
רְשָׁעַ פָּוּנָאָנָדָעָרָנָעָוְיִוְינָט .

עַרְגָּעָץ אַיְן אַפְּאַרְוּאַרְפָּעָנָעָם וּוַיְנָקֵל אַיְן דָעַם לְאָנֵד
הָאָט זַיְךְ בָּאַוְיּוֹן אַיְן אַוְמְגָעָקָעָרָט מַעַנְשׁ מִיט דָעַם נָאָמָעַן

בעכטראן, וואס האט פאר אלעטען געדינט ווי א בישפיט
 מיט זיין ערלאכקייט און גוטהארצינגקייט. מאהאט וועגען אים
 דערצעעהלט א פולע פארשיידענע מעשיות. מאהאט געואנט,
 איז ער איז אמאָל געווען א מעכטיגער הערשער איבער פיל
 מדינות, איז זיינע אונטערטאנען האבען אים פינט געהאט
 אין גערופען "רשות". איצט האט דער רשות השובה געטאן,
 אין האט נאָר געטראכט וועגען דעם, ווי איזו זאל ער מען-
 שען גוטס טוּן.

און הערבערט האט פארלאווען דעם אלטען שלאָם
 פון זיינע עלטערן און האט זיך באזעט ביהם הויף פון דעם
 פראנציזיוישען קיניג. און אין גאנץ פראנקריך איז דעם אלט
 גיט געווען קיין מוטיגערער, באַראַעמהארצינגערער און גערעכ-
 טינערער רוֹטער, אידער הערבערט קעסלֶאָר.

אן אויג פארן אין אויג.

~~נאר קידוממאכבר.~~

זו אַ מְעַכְתִּינָעַ הַעֲרֵשֶׁר פָּוֹן אַ מְזֻרָּה-לְאַנְד אַיְזַעַן=
מַלְאָל אַרְיָה זַיְן קִינְגְּלָאַבָּעַ פָּרוּדִי אָנוֹ מְזֻט טְרֵרָעַן פָּוֹן נְרוּוִים
צַּאָרָן אוֹיפַּה דַּי אַוְינָעַן הַאָט זַי גַּעַפְעַטְשָׁעַן, מַיְזָאַל נְקָמָה נְעַמְעַן
פָּוֹן דַּעַם פָּאַרְבְּרַעְכָּרַע, וּוֹאַסְטַּהְתָּם בָּאַלְיְידִינְגַּט אַיר קִינְגְּלָאַעַט
כָּעֵן קְבוֹרַ.

— דַּעַר פָּאַלְשָׁעַר מְעַנְשָׁה הַאָט מִיר פָּאַרְקוּפְּט אַקְיִיט
פָּוֹן אַיְדָל=שְׁטִינָנָעַר, — הַאָט זַי גַּעַוְאנָט, — אַבְעָר סַחְאָט זַיְךְ
אוֹיְסְנָעוֹווֹיָעַן, אָנוֹ צַוְּיִשְׁעַן דַּי אַמְתָּהָעַ שְׁטִינָנָעַר זַיְנָעַן פָּאַרְצָן
אוֹיְךְ נְאַכְנָעַמְאַכְטָעַ. דַּעַר דַּאְוִינָעַר מְעַנְשָׁה לִיגְט שְׂוִין פָּאַרְטָה
שְׁפָאָרֶט אַיְן אַ פִּינְסְטָעַרְעָר תְּפִיסָּה — דַּאַס הַאָב אַיְץ שְׂוִין
פָּאַרְאַרְדָּעַנְט. אַבְעָר סַאיְוִי נְאַרְקָנָאָפָּר פָּאַר אִים. עַר דַּאְרָפָּ
מִיטָּן לְעַבְעָן בָּאַצְּזָלָעַן דַּעַרְפָּאָר, וּוֹאַס עַר הַאָט מִיר אַפְנָעַן
נְאָרָט. קִינְגַּן, הַיִּם אִים וּוֹאַרְפָּעַן פָּאַר דַּי לִיְּבָעַן, זַי וּזְאַלְעָן
אִים צַעְרִיְּסָעַן !

— קִינְגַּן, הַאָט אַיר דַּעַר קִינְגַּן גַּעַנְטְּפָעַרט, —
מַטָּאָר נִיט אַגְּנָעַמָּעַן קִיּוֹן בָּאַשְׁלוּם, אַיְדָעָר אַונְנוּעָר צַאָרָן אַיְזַעַן
גַּעַשְׁתִּילָט. צַי אַיְזַעַן דַּעַן מְעַנְלָאַךְ יוֹשָׁר אַיְזַעַן ? אַפְשָׁר אַיְזַעַן
דַּעַר אַוְמְגָלִיקָלָאַכָּבָר נְאָרָנָט שְׁוֹלְדוֹגָן אַיְן דַּעַר פָּעַלְשָׁוָגָן,
אַפְשָׁר הַאָט עַר נְאַרְקָלְיָן נִיט גַּעַוְאָסָט, אַו דַּי שְׁטִינָנָעַר
זַיְנָעַן נְאַכְנָעַמְאַכְטָעַ. אַפְשָׁר הַאָט מַעַן דַּיְר אַוְמְגָעְבִּיטָעַן דַּי
שְׁטִינָנָעַר נְאַכְדָּעַם, אַו דַּו הַאָסָט זַי צַי זַיְךְ גַּעַנוּמָעַן. דַּאַס

מו אַלְעָגָנוּן אַרְיִסְגָּעָפָאַרְשָׁת וּוּרְעָעָן, אַיִדְעָר מִיר וּוּלְעָן
אַיִם פָּאַרְמְשֶׁפְּטָעָן. אַקְנִיגִט טָאָר, חַלְילָה, נִיטִטְשֶׁפְּטָעָן אֵין
צָאָרָן, עַר טָאָר נִיטִטְקָמָה נֻעֲמָעָן, נַאָר זַבְעָן דָּעַם אַמְּתָה.
אַפְּבָעָר דַּי קִינְגִּינְזָה הָאָט נִיטִטְגָּוָאלָט הָעָרָעָן דַּי רִידָה
פָּוֹן אִיר מַאַן אָונְהָאָט דּוּרְכָּאָוִים גַּעַפְּאַדְרָעָט טְוִוִּיטְשְׁטָרָאָפָּה
פָּאָר דָּעַם מַעְנְשָׁעָן, וּוּלְכָעָן זַי הָאָט בַּעַשְׁלְדִינְגָּט.

— נִאָט אַלְיָזִן בַּאַשְׁטְרָאָפָּט דַּי פָּאַרְבְּרָעְכָּר,—הָאָט זַי
גַּעַזְאָנְט.—דָּאָס פָּאַרְבְּרָעְכָּן מוֹזָבָאַשְׁטְרָאָפָּט וּוּרְעָעָן: אַן אַוְיָג
פָּאָר אָן אַוְיָג, אַצָּאָן פָּאָר אַצָּאָן. אָונְדָעָר, וּוּאָס הָאָט דּוּרָךְ
דָּעַם פָּאַרְבְּרָעְכָּר גַּעַלְיְתָעָן, מוֹזָבָאַשְׁטְרָאָפָּט זַיְן בַּאַפְּרִידְגָּוָונְג בַּאַקְוּמָעָן.
— זָאָל זַיְן זַיְן דַּו וּוּלְסָט, מַאַרְגָּעָן נַאַנְצָיָרָה וּוּרְעָט
עַר גַּעַזְאָרְפָּעָן פָּאָר אַסְיָה,—הָאָט דָעַר קִינְגָּן בַּאַשְׁלָאָסָעָן.
אוֹפְּזָן צְוַיְתָעָן טָאגָן, גַּלְיָיךְ זַיְן דַּי צִימְבָּלָעָן אָונְטָרוֹ.
מַיְיָתָעָן הָאָבָעָן זַיְן גַּעַלְאָוָט הָעָרָעָן, פָּדָי גַּעַבָּעָן זַי וּוּסָעָן,
אוֹסְאָיוֹן גַּעַקְוָמָעָן דַּי צִימְטָה פָּוֹן דָעַר בַּלְטִינְגָּר שְׁטָרָאָפָּה,
הָאָט זַיְן דַּי קִינְגִּינְזָה מִיט אִיר גַּלְעַנְצָעָנְדָר סְוִוִּיטָן אוֹפְּגָעָן.
הָוּבָעָן אָונְזָיְן אַוְעָקָץ זַיְן דָעַם אָרָט, וּוּאָס דַּי שְׁטָרָאָפָּה הָאָט
גַּעַדְאָרְפָּט אוֹיסְגָּעָפָרְט וּוּרְעָעָן. אִיר הָאָרֶץ אָיזָיְן פּוֹל גַּעַוּעָן
מִיט פָּרִידָה. פָּאָר אַהֲרֹן, וּוּאָס אַיזָיְן פּוֹל מִיט שְׁנָאָה.
איַז נִקְמָה דַּי גַּרְעַסְטָע נִקְמָה.

אַצְּיָטְעַרְנְדִינְגָּר אַיז דָעַר פָּאַרְמְשֶׁפְּטָעָר גַּעַשְׁתָּאָנָעָן
אוֹפָּה דָעַר אָרְעָנָע אָונְגַּעַוְאָרְט, וּוּעָן דַי וּוּלְדָעָן סִיחָה וּוּעָט
זַי אַיִם אַרְיוֹם.

די צִימְבָּלָעָן אָונְזַיְן דַי טְרוּמִיְיָתָעָן הָאָבָעָן פָּוֹן סְנִיְיָ זַיְן
גַּעַלְאָוָט הָעָרָעָן. עַס הָאָבָעָן זַיְן אוֹפְּגָעָנְעָפָעָנְט דַי טְוִיעָר
פָּוֹן דַי שְׁטִינְגָּעָן, וּוּאָס זַיְנָעָן דַעְרָבִי גַּעַוּעָן.
אַבְּעָר אַנְשְׁטָאָט אַלְיָיבָן, אַנְיִטְאָט דָעַר בַּיּוּר בְּלוֹן
טִינְגָּר חַיָּה, אַיז אוֹפָה דָעַר אָרְעָנָע אַרְיוֹסְגָּעָלְאָפָעָן אַשְׁנִיָּה-
וּוּסָעָן, רֹוחַיְגָע שְׁעַפְסָעָלָע אָונְזָיְן אַיז מַוְרָא אַונְטָעַרְגָּעָנָן-
גַּעַן זַיְן דָעַם פָּאַרְמְשֶׁפְּטָן. אַין דַעְרוֹזְעַלְבִּינְגָּר רְגָע זַיְנָעָן דַי
צִימְבָּלָעָן מִיט דַי טְרוּמִיְיָתָעָן שְׁטִיל גַּעַזְאָרָעָן. עַרְגָּעָן פָּוֹן

דען וווײטען האבען זיך געלאָוט הערען זיסע קלאנגען פון
פלײַטען און פון האָרבען.

די קינינין אוין רויט געווארען און האט אויפגעעהויז
בען די אויגען צו איר מאן.

— דיין בליק, קינינין, זאנט מיר ערות,—האט דער
קיניג צו איר געואנט, — אָו דו האָסְט אָפְגַעַשָּׂאָצְט מֵין מִין
דֵיך צוֹפְרִידָען צו שְׁטַעַלְעָן, נִימֶט אָפְטַרְעַטְעַנְדָּגָן פָּוּן יוֹשָׁר. דו
הָאָסְט זִיך גְּעוֹאַילְמָט, אָוֹן אַיך האָב די זַאַך נִימֶט גַּעֲקָאנְט
אוֹיסְפָּאָרְשָׁעָן. די גְּעוֹרְכְּטִינְגִּיכִּית פָּאָרְדְּרָעָט אָפְבָּעָר, אָו יַעַמְּד
דָּעָר סְפָּק זַאַל פָּאָרְרָעְכְּבָעָט וּוּרְעָעָן לְטוּבָה פָּוּן דָּעָם בָּאַשְׁוֹלָן.
דִּינְגָּטָעָן. נָאָר דו בִּיסְט אַוְיך בָּאָפְרִידְגָּט. אַיך האָב דָּעָם
פָּאָרְמְשָׁפְּטָעָן בָּאָצְאָלָט אוֹיג פָּאָר אוֹיגן; עָרָה האָט דיַיך גַּעַנְעָן
נָאָרָט, אָוֹן אִיצְטָהָט מַעַן אִים גַּעַנְאָרָט. דיַר, קִינְינִין, אַלְמָן
אַנְקָלָאַנְדָּרִין, אוֹזֶן גַּעַנְעָבָעָן גַּעַוְאָרָעָן אַבָּאָפְרִידְגְּוָונָן: אַנְ=
שְׁטָאָט די טִיעָרָע אַיְדְלְשְׁתִיְינָרָעָה האָסְטָו בָּאַקְוּמָעָן קְשׁוֹטָעָן
שְׁטִינְגָּרָעָה, וּוּלְכָעָה האָבָעָן קִיְין חֻרְטָמָת נִימֶט; אִיצְטָהָט האָסְטָו אַנְ=
שְׁטָאָט דָּעָם אָוּמְרִינְעָם פָּאָרְגְּעָנְגָּעָן פָּוּן נְקָמָה בָּאַקְוּמָעָן דָּעָם
רִינְגָּעָם פָּאָרְגְּעָנְגָּעָן פָּוּן בָּאָרְעָמָה אַרְצִינְגִּיט.

די צִימְבָּלָעָן אָוֹן די טְרוּמִיְּתָעָן האָבָעָן גַּעַלְאָוט וּוִיסְעָן
אוֹזֶן די פָּאָרְשְׁטַעַלְוָונָג אוֹזֶן גַּעַנְדִּיגָּט, אָוֹן דָּאָס פָּאָלָק האָט
אוֹיסְגַּעַשְׁרִיָּן:

— דָּעָר קִינְיג אָוֹן די קִינְינִין זַאַלְעָן לְעַפְעָן!

עם וווערט אַנְגָּעָנוּ מִעֵן דָּעַר אַבְּאַנְגָּעָנוּ מִעֵן

אייפֿן צוֹוְיְוָעָכְעַנְטָלִיכְעַן אַילְוָסְטְּרִירְתְּעַן קִינְדְּרָעַר-וּשְׂוֹרְנָאַל

גריניבְּקָע בְּרִילְמַעְלָאָךְ

אַבְּגָּעָמְעַנְטָס - פְּרִיּוֹן :

אין רְוָסְלָאָנְד : אַיְאָהָר 2 רְוָבָעַל, אַהֲלָבָא יְאָהָר 1 רְוָבָעַל.
אין אוּסְלָאָנְד : אַיְאָהָר 2.50 רַבָּא, אַהֲלָבָא יְאָהָר 1.25 רַבָּא.

אַדְרָעָס : Книгоиздательство Б. А. Клецкина Вильна.

פְּרִיּוֹן 2 קָאָפֶן.

Байи.—ОТЕЦЪ и СЫНЪ.

Перев. Ф. Гальперина.

Типографія Б. А. КЛЕЦКИНА, Вильна.

